

Vore Love ere jo alle sammen mer eller mindre Tvangsforanstaltninger, og det forekommer mig, at naar det ser saa galt ud, at hvert sjette Skolebarn ikke faar tilstrækkelig nærende Kost, ikke tilstrækkelig god Mad, er der al Grund for Lovgivningsmagten til at tage sig præcis og bestemt af dette Forhold.

Venstres Forslag, saaledes som det fremkom her i Tinget for ét Par Aar siden, indeholdt jo en Bestemmelse om, at man vilde gøre det ikke til en Pligt, men til en Ret for Kommunerne, at bespise sultne Skolebørn paa forskellige Maader, baade indirekte og direkte. Det af den højtærede Kultusminister nu fremsatte Forslag indskrænker ganske betydeligt den Ret, som man da vilde give Kommunerne, idet det jo kun giver Kommunen direkte Ret til trængende Skolebørns Bespisning gennem Skolekøkkener, altsaa hvor Skolen har optaget kvindelig Husgerning som Skolefag og ladet indrette Skolekøkkener. Men nu er Sagen jo netop den, at der ikke ret mange Steder her i Landet er Skolekøkkener; naar man undtager Kjøbenhavn og maaske Frederiksberg, findes de vel i Grunden næsten ingen Steder. I alt Fald ere saa store Byer som Aarhus og Aalborg endnu ikke naaede saa vidt, at de have faaet indrettet Skolekøkkener og give Undervisning i kvindelig Husgerning. Jeg ved derfor overhovedet ikke, hvor saadanne Skolekøkkener findes uden for Kjøbenhavn og Frederiksberg.

Saa er der ogsaa det at bemærke, at det vistnok vil være vanskeligt at forbinde de to Ting, Skolekøkken og Bespisning af Børnene, med hinanden. Undervisningen i Skolekøkkenet skal jo netop have til Hensigt at lære Eleverne, hvorledes de skulle tilberede Maden under smaa Forhold, i smaa Portioner og til Hjemmets Brug, medens en rationel Skolebespisning skal foregaa paa en ganske anden Maade. Jeg ved ikke, hvilken Mad der laves i Skolerne her i Byen, — det kan jo være, at den tilberedes paa en noget anden Maade, end jeg har tænkt, men jeg har i alt Fald set et Sted, hvor den private Velgørenhed har taget sig af denne Sag, altsaa af Madlavning. Man laver der kun en enkelt Ret, f. Eks. Risengrød — det er en staaende Ret — der laves kun denne Ret den ene Dag, og en anden Dag laves der saa en anden Ret, men det laves alt sammen paa rationel Maner, man kan næsten sige paa Dampkøkkenmaner. Men det, som skal læres i vore Skolekøkkener, er jo slet ikke det at lave Mad i det

store, det er ikke rationel Madlavning paa Dampkøkkenmaner, det skal netop være at tilberede Maden paa den bedst mulige Maade i Hjemmet, og derfor tror jeg, det vil være vanskeligt at forbinde disse to Ting, uagtet jeg nok kan indse, at det ikke bliver umuligt.

Efter de Bemærkninger, som knyttes til det foreliggende Lovforslag, ser jeg, at den højtærede Kultusminister finder det rettest, at den direkte Bespisning er Fattighjælp. Det har ikke været Praksis før. Jeg har været til Stede i et Skolekøkken her i Byen, hvor den Mad, der blev lavet, blev nydt af Eleverne, og det var ganske sikkert med god Samvittighed. De troede ikke, at den Ret Mad, de spiste, og som de selv havde lavet, blev regnet som Fattighjælp. Det har, som sagt, ikke været Praksis før. Det har været Coutume, at den Mad, der blev nydt paa Skolen, selv om den udgik fra Køkkenet, ikke regnedes som Fattighjælp. Skolekøkkenerne have den Opgave at levere saadanne Retter, som man kan servere for sultne Skolebørn. En Gang, jeg var til Stede i et saadant Skolekøkken, bagtes der Kager. De lavedes ikke til Børnene for at spises paa Stedet, men de solgtes, og der var god Afsætning. Det kan jeg godt forstaa. Men i Almindelighed har det været Praksis, at hvad Børnene have faaet af Madvarer paa Skolen, er ikke bleven regnet som Fattighjælp. Det forekommer mig derfor mærkværdigt, at det slaas fast i Bemærkningerne til Lovforslaget, at den Mad, Børnene faa paa Skolen, rettest maa være Fattighjælp.

Endvidere synes jeg, det er en mærkværdig Ting ved Forslaget, at det formener Kommunerne Ret til at yde saa store Tilskud, som de selv ville. Jeg forstaaer ikke ret Bemærkningen her, og det kan være, det ikke er alle Kommuner, men kun Landkommunerne, der menes. Men selv om det kun er Landkommunerne, der menes, er det dog en Indskrænkning i den Ret, Venstres Forslag tilsigtede at give Landkommunerne. Der var der ikke opstillet Betingelsen om, at private Foreninger skulde yde et lige saa stort Tilskud til Børnebespisningen. Det er en Indskrænkning, den ærede Minister har fundet det hensigtsmæssigt at sætte til. Dernæst er der den Bestemmelse, som ogsaa var i Venstres tidligere Forslag angaaende Skolebørns Bespisning, at Landkommunerne ikke skulde have nødig at faa Amsraadets Samtykke til at yde Bidrag til privat foranstaltet Skolebespisning. Men det har jo vist sig, at denne Bestemmelse